

Faasalalauga Faalauiloa Ofisa Faasalalau – Aso Gafua 21 Mati

Lapataiga: O lenei suesuega o lo o aofia ai gagana e lē tau tamalii i nisi

E sili atu ona itiiti le taliaina e le aumaimoa o faaupuga faailoga lanu pe faifai i tu ma agaifanua, ma e talia atu faaupuga e pei o le F-word, e pei ona suesueina ma faamauina e le BSA

E itiiti lava le taliaina e le aumaimoa i le TV ma le leitio o faaupuga faifai faailoga lanu ma le faifai i tu ma agaifanua, ae ua leai se manatu tele i faaupuga leaga ma faaupuga e faaaogā ai le F-word, e pei ona faamauina i le suesuega fou mai le Broadcasting Standards Authority.

O mataupu na maua i le suesuega o le a fausia ai se vaega o le suesuega lata mai o faia e le BSA e iloa ai suiga i manatu lautele i gagana faatiga o faasalalauina. E faaaogā e le BSA ma ofisa faasalalau iuga o le suesuega e faamautinoa ai o atagia i polokalame ma faaiuga ua faia e le BSA manatu o tagata i le taimi nei.

Na fesiligia sui auai i le [suesuega Language That May Offend in Broadcasting*](#) i o latou manatu lautele i faaupuga/faamatalaga e 31 e ono faatiga ai, faapea o latou manatu i faaupuga i mataupu eseese o faasalalauina. E aofia ai faaupuga e pei o le palalauvale, faaupuga faailoga lanu ma faailoga itupā ma le faifai (e aofia ai nisi o faaupuga te reo Māori ma faaupuga Faa-Samoa).

O iuga autu e aofia ai:

- A faatusa i le suesuega mulimuli na faia i le 2018, e itiiti atu tagata e talia faaupuga faifai e faailoga tagata ma faailoga i tu ma agaifanua. O tulaga nei o faamauina i vaega e fitu pito maualuga o faaupuga e lē taliaina i mataupu uma tau faasalalauga.
- O le upu N-word o le faaupuga pito itiiti ona taliaina mai faaupuga uma na suesueina, na faailoa ai e le 65% o i latou na auai i le suesuega o se faaupuga matuai lē taliaina i soo se tulaga uma lava. O le upu C-word (i le 57%) o le faaupuga e tulaga lua tutusa e lē taliaina, faatasi ai ma faaupuga fou faifai faailoga lanu na suesueina.
- E telē lava le faaitiitia tele o tulaga e lē taliaina talu mai le 2018 e tusa ma faaupuga e aofia ai le F-word ma e foliga mai i iuga na maua ua matele ina talia faaupuga leaga.
- E tele lava ina lē taliaina e tagata Pasifika faaupuga masoā. O le upu N-word o le faaupuga pito sili ona leaga ia i latou, faapena i isi ituaiga tagatanuu uma. O faaupuga faailoga lanu ma faailoga itupā o faaupuga pito itiiti ona taliaina e Māori.
- E masani ona talia e tupulaga laiti faaupuga leaga nai lo tagata e 55 tausaga ma luga atu le matutua. Peitai, e itiiti lava lo latou talia o faaupuga e fesootai i itupā po o itupā e faasino i ai se tasi nai lo tagata e matutua atu.
- O tagata ua 65 tausaga ma luga atu le matutua e masani ona lē taliaina gagana leaga.
- E sili atu ona lē taliana e tamaitai o le faaaogāina o upu faaleaga nai lo alii (E leai ni sui auai na faailoga se isi itupa).
- E pito itiiti lava ona talia faaupuga faatausuai i tulaga tau faasalalauga e tele ina faaaogā ai faasalalauga ua faamaonia ai se mataupu e se tasi o folasia se mataupu/fofoga o le alaleo, o fofoga o se taaloga, o se polokalame talkback i le leitio, ata mo'i i le TV, ma polokalame a o lei taina le 8.30pm.
- O le faaaogā e le au fai faleaitu o faaupuga faatausuai i tua atu o le 8.30pm, i musika ma/po o videos e rap ai i luga o le TV po o pese i luga o le leitio e tele ina talia ai gagana nei nai lo isi ituaiga polokalame.

Na saunoa le BSA Chief Executive Glen Scanlon ua faataatia mai iuga o le suesuega se ata faataatia o manatu o iai i le taimi nei i gagana o faaaogā i faasalalauga ma e atagia ai tulaga moni o le fesuisuia i o manatu o tagata.

“Na manino lava i manatu na faaalua e tagata lo latou lē taliaina o gagana e atili faatupulaia ai faiga faailoga lanu.”

Na ta’ua e Scanlon ua faamaonia mai le suesuega le tūa o mataupu ua faapolokalameina i le faaaogāina o gagana o maimoa i ai tagata.

“E faamamafa mai ai foi le tūa o fautuaga a le aumaimoa o lo o lapatai manino ai i gagana e ono faafaigata i nisi ona talia, ma le faasalalauina i se taimi e talafeagai ma mataupu ua faapolokalameina ai – ma e mafai ai e le aumaimoa ona faia ma le malamalama atoatoa faaiuga i mea ua filifili e maimoa ma faafofoga i ai,” o le saunoaga lea a Scanlon.

* 1,505 tagata e 18 tausaga ma luga atu le matutua na auai i le suesuega mai le aso 18 Novema i le aso 10 Tesema 2021, na faatino e le NielsenIQ e fai ma sui o le BSA. E mafai ona maua le lipoti atoa o le suesuega na fai, e aofia ai iuga na maua mai ai i tulaga taliaina o faaupuga patino e 31 ma le faauigaina i mataupu eseese e 12 o faasalalau ai, i le [upegatafailagi a le BSA i le itulau lenei](#).

FAAIUGA

NISI FAAMATALAGA

FAAMATALAINA O LE BROADCASTING STANDARDS AUTHORITY

O le BSA o se pulega tutoatasi a le Crown e pulea atoa tulaga tau faasalalauga i totonu o Niu Sila. E faavasega e le pulega faaseā i faasalalauga ua solia tulaga tau faasalalauga, faatino suesuega ma e pulea atoa le atinaega o tulaga tau faasalalauga e tusa ai ma faatalatalanoaga ma ofisa faasalalau i mataupu nei.

E maua isi faamatalaga i le Twitter [@BSA_NZ](#) po o le [LinkedIn](#)

Mo nisi faamatalaga tagai i la matou upegatafailagi: www.bsa.govt.nz